

РЪКОВОДСТВО НА НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ ЗА БИБЛИОГРАФСКО ПОЗОВАВАНЕ И ЦИТИРАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННИ РЕСУРСИ

Настоящото ръководство е предназначено за авторите, които представят свой ръкопис за публикуване в Издателството на Нов български университет. То съдържа правила за библиографско позоваване и цитиране на информационни източници, основани на **БДС ISO 690:2011. Информация и документация. Ръководство за библиографско цитиране и цитиране на информационни ресурси**. Този стандарт се прилага при цитиране на самостоятелни документи (печатни, електронни, онлайн издания, ръкописи), продължаващи издания (списания, годишници, бюлетини, сборници и други), картографски, нотни и графични материали, аудио-визуални документи, уебсайтове и съобщения.

Ръководството предлага описание и инструкции за употреба на двете най-широко разпространени системи за цитиране по БДС ISO 690:2011. При необходимост от използване на друга система или академичен стил за цитиране, наложени в конкретна научна среда, авторът се задължава да заяви това изрично в началото на ръкописа, като приложи кратко описание.

Основен принцип, валиден за всички стандарти и стилове на цитиране, е, че елементите в библиографското позоваване трябва да са достатъчни за точното идентифициране на източника. Във всеки отделен ръкопис се прилага една система за цитиране с единен стил, формат и пунктуация, като това важи в пълна степен и за всички продължаващи издания.

I. СИСТЕМИ ЗА ЦИТИРАНЕ

В съответствие с БДС ISO 690:2011 се предлагат следните системи за цитиране:

- Система за цитиране на име и година.
- Система за цитиране в бележки под линия.

За по-ефективно индексирание на изданията Център за книгата на Нов български университет препоръчва използването на първата.

1. Система за цитиране на име и година

Състои се от два елемента.

Първият е съкратено цитиране в текста, което включва името на автора (или първа дума от заглавието при липса на автор) и годината на издаване на източника при публикувани документи (или годината на създаване при непубликувани), поставени в кръгли скоби.

За по-точно идентифициране на конкретния цитат или позоваване е задължително да се добави и номерът на съответната страница, отделен със запетая. В случай на съвпадение на автор и година отнасянията се разграничават с малки букви (а, б, в за кирилица или а, b, c при останалите азбуки) след годината в кръглите скоби.

Вторият елемент е подреждането на пълните библиографски позовавания в списък на цитираната литература в края на текста, за който се отнасят. Списъкът се оформя по азбучен ред според фамилните имена на авторите, следвани от инициалите на личните им имена, или първата дума/израз/част от заглавието, като след тях се посочва годината и евентуално буквата, ако е налице съвпадение.

Маркерите на цитирането в текста трябва да съответстват на подредените по азбучен ред библиографски описания в списъка с цитираната литература в края на текста.

Пример за цитиране в текста:

Тази гледна точка е систематично критикувана от Норберт Елиас (Elias 1978b; 1982) и Абъркромби, Хил и Търнър (Abercrombie, Hill & Turner 1980, 55).

Пример за библиографско позоваване в списъка на използваните източници:

Abercrombie, N., S. Hill, B. S. Turner, 1980. *Dominant Ideology Thesis*. London: Allen & Unwin.

Elias, N., 1972. Theory of Science and History of Science: Comments on a Recent Discussion. *Economy and Society*, vol. 1(2), 117–133.

Elias, N., 1978a. *What is Sociology?* London: Hutchinson.

Elias, N., 1978b. *The Civilizing Process*. Vol. 1. Oxford: Blackwell.

Elias, N., 1982. *The Civilizing Process*. Vol. 2. Oxford: Blackwell.

2. Система за цитиране в бележки под линия

Състои се от три елемента.

Първият елемент е цифров горен индекс в текста, който препраща към библиографско позоваване или бележка, представени под линия на съответната страница или в края на главата/изданието. Всяко ново цитиране, дори на същия източник или бележка, получава нов пореден номер (индекс).

Вторият елемент е подреждане на библиографските позовавания и бележки в списък под линия или в края на главата/изданието. Списъкът се подрежда по вече присъдените номера, които отразяват поредността на позоваването в текста. При първо цитиране библиографското позоваване е пълно. При повторно цитиране на същия източник библиографското позоваване може да се представи в съкратена форма, като се изпише фамилното име на автора и първата дума/израз/част от заглавието, последвана от многоточие. При позоваване на същия източник в последователни бележки се допуска

съкращаване с “Ibid.” или „Пак там“. Съдържанието на бележките се определя от автора. Те обикновено поясняват основния текст. Една бележка може да съдържа както пояснение, така и едно или повече библиографски позовавания.

Третият елемент е списък на цитираната литература, който се поставя в края на текста, подрежда се в азбучен ред и съдържа пълните библиографски описания на цитираните източници.

Пример за цитиране в текста и в бележките под линия:

Тази гледна точка е систематично критикувана от Норберт Елиас¹ и Абъркромби, Хил и Търнър². Елиас е първият носител на наградата „Адорно“ през 1977 г., както и на Европейската премия по социология и социални науки „Амалфи“³ през 1987 г. Абъркромби, Хил и Търнър⁴ отделят цяла глава на дискутирания проблем.

¹ Elias, N. *The civilizing process*. Vol. 1. Oxford: Blackwell, 1978; Elias, N. *The civilizing process*. Vol. 2. Oxford: Blackwell, 1982.

² Abercrombie, N., S. Hill, B. S. Turner. *Dominant Ideology Thesis*. London: Allen & Unwin, 1980, 55.

³ European Amalfi Prize for Sociology and Social Sciences.

⁴ Abercrombie, Hill, Turner. *Dominant...*, 110–140.

Пример за библиографско позоваване в списъка на използваните източници:

Abercrombie, N., S. Hill, B. S. Turner. *Dominant Ideology Thesis*. London: Allen & Unwin, 1980.

Elias, N. *The civilizing process*. Vol. 1. Oxford: Blackwell, 1978.

Elias, N. *The civilizing process*. Vol. 2. Oxford: Blackwell, 1982.

II. ПРЕДСТАВЯНЕ НА БИБЛИОГРАФСКИ ПОЗОВАВАНИЯ

Данните, включени в позоваването, се вземат от използвания източник на информация. Те трябва да бъдат достатъчно на брой за идентифицирането му. Позоваванията могат да бъдат на информационни ресурси в цялост или на части от тях.

В настоящото ръководство представянето на библиографски позовавания в списъка с използвани информационни ресурси е разработено в два варианта – (i) според изискванията на системата за цитиране на име и година и (ii) според изискванията на системата за цитиране в бележки под линия.

1. Последователност на данните и пунктуационни знаци при позоваване на информационен ресурс в цялост

(i) Имена на създателя/ите, Година на публикуване. *Заглавие: Подзаглавие* [носител, различен от хартиен]. Поредност на издание или версия. Място на издаване/съхранение:

Наименование на издателство или на съхраняваща институция, Дата на публикуване. Номерация, Пагинация [Дата на достъп]. Адрес за достъп.

(ii) Имена на създателя/ите. *Заглавие: Подзаглавие* [носител, различен от хартиен]. Имена на създател/ите с вторична отговорност. Поредност на издание или версия. Място на издаване/съхранение: Наименование на издателство или на съхраняваща институция, Година/Дата на публикуване. Номерация, Пагинация [Дата на достъп]. Адрес за достъп.

2. Последователност на данните и пунктуационни знаци при позоваване на част от информационен ресурс

(i) Имена на създателя/ите, Година на публикуване. *Заглавие: Подзаглавие*. Имена на създател/ите с вторична отговорност. В: Имена на създателя/ите. *Заглавие: Подзаглавие* [носител, различен от хартиен]. Имена на създател/ите с вторична отговорност. Поредност на издание или версия. Място на издаване/съхранение: Наименование на издателство или на съхраняваща институция, Номерация, Пагинация. Стандартен идентификатор на периодично издание [Дата на достъп]. Адрес за достъп.

(ii) Имена на създателя/ите. *Заглавие: Подзаглавие*. Имена на създател/ите с вторична отговорност. В: Имена на създателя/ите. *Заглавие: Подзаглавие* [носител, различен от хартиен]. Имена на създател/ите с вторична отговорност. Поредност на издание или версия. Място на издаване/съхранение: Наименование на издателство или на съхраняваща институция, Дата на публикуване, Номерация, Пагинация. Стандартен идентификатор на периодично издание [Дата на достъп]. Адрес за достъп.

3. Примери

3.1. Позоваване на печатни книги

(i) Богданов, Б., 2014. *Текст, говорене и разбиране: Есета*. Пловдив: Жанет 45.

(ii) Богданов, Б. *Текст, говорене и разбиране: Есета*. Пловдив: Жанет 45, 2014.

(i) Bogdanov, B., 2010. *Modelos de realidad: Desde la lectura de los clasicos*. Lugo: Ахас.

(ii) Bogdanov, B. *Modelos de realidad: Desde la lectura de los clasicos*. Lugo: Ахас, 2010.

(i) Бъчварова, Б., Б. Георгиев, В. Игнатов, 2008. *Езикова култура: Как да пишем успешно по правилата*. София: Нов български университет.

(ii) Бъчварова, Б., Б. Георгиев, В. Игнатов. *Езикова култура: Как да пишем успешно по правилата*. София: Нов български университет, 2008.

(i) Hofstede, G., G. J. Hofstede, M. Minkov, 2010. *Cultures and Organizations: Software of the Mind*. New York: McGraw-Hill.

(ii) Hofstede, G., G. J. Hofstede, M. Minkov. *Cultures and Organizations: Software of the Mind*. New York: McGraw-Hill, 2010.

(i) Димитрова, Р., и др., 2012. *Въведение във финансите*. София: Нов български университет.

- (ii) Димитрова, Р., и др. *Въведение във финансите*. София: Нов български университет, 2012.
- (i) Manji, H., et al., 2007. *The Oxford Handbook of Neurology*. Oxford: Oxford University Press.
- (ii) Manji, H., et al. *The Oxford Handbook of Neurology*. Oxford: Oxford University Press, 2007.
- (i) Винарова, Ж., съст. и ред., 2000. *Cyberculture: Сборник статии*. София: Нов български университет.
- (ii) Винарова, Ж., съст. и ред. *Cyberculture: Сборник статии*. София: Нов български университет, 2000.
- (i) Yankova, D., ed., 2007. *Canada: A view from without*. Sofia: New Bulgarian University.
- (ii) Yankova, D., ed. *Canada: A view from without*. Sofia: New Bulgarian University, 2007.
- (i) Елчинова, М., В. Гарнизов, съст., 2017. *Антропология на изток от Рая: Юбилеен сборник в чест на 25 години департамент „Антропология“ и 60-годишнината на проф. Пламен Бочков*. София: Нов български университет.
- (ii) Елчинова, М., В. Гарнизов, съст. *Антропология на изток от Рая: Юбилеен сборник в чест на 25 години департамент „Антропология“ и 60-годишнината на проф. Пламен Бочков*. София: Нов български университет, 2017.
- (i) Herrero de Jáuregui, M., et al., eds., 2011. *Tracing Orpheus: Studies of Orphic Fragments in Honour of Alberto Bernabé*. Berlin: De Gruyter.
- (ii) Herrero de Jáuregui, M., et al., eds. *Tracing Orpheus: Studies of Orphic Fragments in Honour of Alberto Bernabé*. Berlin: De Gruyter, 2011.
- (i) Лури, Г., 2012. *Въведение в речника на Платон*. Прев. В. Сиракова, С. Мичев; предговор: Б. Богданов. София: Нов български университет.
- (ii) Лури, Г. *Въведение в речника на Платон*. Прев. В. Сиракова, С. Мичев; предговор: Б. Богданов. София: Нов български университет, 2012.
- (i) Hadot, P., 2012. *What is Ancient Philosophy?* Translated by M. Chase. Cambridge, Mass.: Belknap Press.
- (ii) Hadot, P. *What is Ancient Philosophy?* Translated by M. Chase. Cambridge, Mass.: Belknap Press, 2012.
- (i) Калинов, К., 2013. *Статистически методи в поведенческите и социалните науки*. 3-то доп. изд. София: Нов български университет.
- (ii) Калинов, К. *Статистически методи в поведенческите и социалните науки*. 3-то доп. изд. София: Нов български университет, 2013.
- (i) Mullin, B. J., S. Hardy, W. A. Sutton, 2007. *Sport Marketing*. 3rd ed. Champaign, IL: Human Kinetics.
- (ii) Mullin, B. J., S. Hardy, W. A. Sutton. *Sport Marketing*. 3rd ed. Champaign, IL: Human Kinetics, 2007.

3.2. Позоваване на електронни книги

(i) Трендафилов, Д., 2018. *Ритейл маркетинг и мениджмънт: Лекционен курс* [онлайн]. София: Нов български университет [прегледан на 16 октомври 2018]. Достъпен на: <https://publishing-house.nbu.bg/bg/elektronni-izdaniq/knigi/ritejl-marketing-i-menidzhmynt-lekcionen-kurs>

(ii) Трендафилов, Д. *Ритейл маркетинг и мениджмънт: Лекционен курс* [онлайн]. София: Нов български университет, 2018 [прегледан на 16 октомври 2018]. Достъпен на: <https://publishing-house.nbu.bg/bg/elektronni-izdaniq/knigi/ritejl-marketing-i-menidzhmynt-lekcionen-kurs>

(i) Ramirez, E., 2017. *Financial Management: Methods, Outcomes and Challenges* [online]. New York: Nova Science Publishers [viewed 16 October 2018]. eBook Academic Collection. EBSCOhost. Available from: <http://search.epnet.com>

(ii) Ramirez, E. *Financial Management: Methods, Outcomes and Challenges* [online]. New York: Nova Science Publishers, 2017 [viewed 16 October 2018]. eBook Academic Collection. EBSCOhost. Available from: <http://search.epnet.com>

3.3. Позоваване на съставни части в печатни книги

(i) Йочева, К., 2011. Организации в международната търговия със суровини. Международноправни аспекти. В: *Юбилеен сборник: 20 години департамент „Право“*. София: Фенея, за Нов български университет, 247–265.

(ii) Йочева, К. Организации в международната търговия със суровини. Международноправни аспекти. В: *Юбилеен сборник: 20 години департамент „Право“*. София: Фенея, за Нов български университет, 2011, 247–265.

(i) Roussenova, S., 2007. The experience of exile in Eva Hoffman's *Lost in Translation: a Life in a New Language*. In: D. Yankova, ed. *Canada: A view from without*. Sofia: New Bulgarian University, 63–71.

(ii) Roussenova, S. The experience of exile in Eva Hoffman's *Lost in Translation: a Life in a New Language*. In: D. Yankova, ed. *Canada: A view from without*. Sofia: New Bulgarian University, 2007, 63–71.

3.4. Позоваване на съставни части в електронни книги

(i) Радулов, Н., 2017. Корупция и промигрантски лобизъм в Европа. В: *Европа през 21 век: Регионалната сигурност и необходимите реформи в Европейския съюз* [диск]. София: Нов български университет, 258–266.

(ii) Радулов, Н. Корупция и промигрантски лобизъм в Европа. В: *Европа през 21 век: Регионалната сигурност и необходимите реформи в Европейския съюз* [диск]. София: Нов български университет, 2017, 258–266.

- (i) Dempsey, D., 2014. Ruin and Recovery: The Economics of Michigan's Natural Resources. In: *Building a Green Economy: Perspectives from Ecological Economics* [online]. Edited by R. B. Richardson. East Lansing: Michigan State University Press, 37–42 [viewed 9 June 2018]. Available from: <http://search.ebscohost.com>
- (ii) Dempsey, D. Ruin and Recovery: The Economics of Michigan's Natural Resources. In: *Building a Green Economy: Perspectives from Ecological Economics* [online]. Edited by R. B. Richardson. East Lansing: Michigan State University Press, 2014, 37–42 [viewed 9 June 2018]. Available from: <http://search.ebscohost.com>

3.5. Позоваване на части от печатни периодични издания

- (i) Елчинова, М., 1994. Автобиографичният разказ като самопредставяне. *Български фолклор*, год. XX (6), 17–27.
- (ii) Елчинова, М. Автобиографичният разказ като самопредставяне. *Български фолклор*, год. XX (6), 1994, 17–27.
- (i) Swyngedouws, E., H. Ernstson, 2018. Interrupting the Anthro-po-obScene: Immuno-biopolitics and Depoliticizing Ontologies in the Anthropocene. *Theory, Culture & Society*, vol. 35 (6), 3–30.
- (ii) Swyngedouws, E., H. Ernstson. Interrupting the Anthro-po-obScene: Immuno-biopolitics and Depoliticizing Ontologies in the Anthropocene. *Theory, Culture & Society*, vol. 35 (6), 2018, 3–30.

3.6. Позоваване на съставни части от онлайн периодични издания

- (i) Давчева, М., 2014. Архитектурната метаморфоза на съвременните хотели. *Изкуствоведски четения* [онлайн], бр. 9, 388–397 [прегледан на 6 юни 2018]. Central and Eastern European Online Library. Достъпен на: <https://www.cceol.com>
- (ii) Давчева, М. Архитектурната метаморфоза на съвременните хотели. *Изкуствоведски четения* [онлайн], бр. 9, 2014, 388–397 [прегледан на 6 юни 2018]. Central and Eastern European Online Library. Достъпен на: <https://www.cceol.com>
- (i) Brennan, T. J., 2013. Energy Efficiency Policy Puzzles. *The Energy Journal* [online], vol. 34 (2), 1–25 [viewed 9 June 2018]. JSTOR. Available from: <http://www.jstor.org>
- (ii) Brennan, T. J. Energy Efficiency Policy Puzzles. *The Energy Journal* [online], vol. 34 (2), 2013, 1–25 [viewed 9 June 2018]. JSTOR. Available from: <http://www.jstor.org>

3.7. Позоваване на цял уебсайт

Българска стопанска камара [онлайн]. [прегледан на 18 октомври 2018]. Достъпен на: <https://www.bia-bg.com>

3.8. Позоваване на съставни части от уебсайтове

Възможност за обучение на учители по програмата „Сиско мрежова академия“. *Българска стопанска камара* [онлайн]. 03.10.2018 [прегледан на 18 октомври 2018]. Достъпен на: <https://www.bia-bg.com>

Андасаров, П. За границата между двете литературни реалности. *SofiaPress* [онлайн]. 17.10.2018 [прегледан на 18 октомври 2018]. Достъпен на <http://sofiapress.com/za-granicata-mejdu-dvete-literaturni-realnosti/>

3.9. Позоваване на филми, видеозаписи, радио и телевизионни предавания в цялост

Барьерата [филм: DVD]. Режисьор: Христо Христов. София: Аудиовидео Орфей, 2005.

Култура.БГ [телевизионно предаване]. Българска национална телевизия, 18 октомври 2018 г.

Преди всички [радиопредаване]. Българско национално радио, 18 октомври 2018 г.

3.10. Позоваване на части от филми, видеозаписи, радио и телевизионни предавания

Академична свобода и медийни конюнктури. *Култура.БГ* [телевизионно предаване]. Българска национална телевизия, БНТ 1, 17 октомври 2018 г., 08:50.

Академична свобода и медийни конюнктури [подкаст]. *Култура.БГ* [онлайн]. Българска национална телевизия, БНТ 1, 17 октомври 2018 г. [прегледан на 18 октомври 2018]. Достъпен на <https://www.bnt.bg/bg/a/akademichna-svoboda-i-mediyni-konyunkturi>

3.11. Позоваване на самостоятелни графични произведения

Цеко Торбов с ученици от VIII клас на Италианската гимназия в София [фотография, 10 март 1943 г.]. София: Нов български университет, Университетски архив, Ф. 12.

3.12. Позоваване на графични произведения, включени в друг информационен ресурс

Къщата на Йордан Ганев по ул. „Цар Калоян“ в Русе [изображение]. *Свободата вчера, свободата днес, свободата утре – на върха на копието ли е? Сборник с доклади от международна научна конференция*. Русе: Регионална библиотека „Любен Каравелов“, 2017, 131.

Deyerl, M., M. Basiati. *Nicolaus Copernicus*, 1512 [digital image]. Encyclopædia Britannica ImageQuest [viewed 9 June 2018]. Available from: <https://quest.eb.com/>

3.13. Позоваване на цял звукозапис или албум

Златни БГ караоке хитове: Поп фиеста 1 [звукзапис: CD]. Пловдив: Си Ди Ком.БГ, 2008.

Bach, J. S. *The art of fugue* [звукзапис: CD]. BBC Music, 2016.

3.14. Позоваване на отделен звукзапис от албум

Белчев, М. Искам нещо да ти кажа. *Златни БГ караоке хитове: Поп фиеста 1* [звукзапис: CD]. Пловдив: Си Ди Ком.БГ, 2008, № 10.

При съставянето на ръководството са използвани следните информационни източници:

БДС ISO 690:2011, *Информация и документация. Ръководство за библиографско цитиране и цитиране на информационни ресурси.*

Тотоманова, А., Е. Ангелова, 2012. Нови правила за библиографско цитиране. *Библиотека*, год. 19 (1), 24–33. ISSN 0861-847X.

Цветкова, М., 2013. *Цитирането: Стандарт и стил.* София: Библиоскоп.